

Brüssel, 6. oktoober 2026
(OR. en)

14071/26

ECOFIN 1270
CLIMA 511
FIN 1401
ENV 1186
ENER 629
COMPET 1170
CADREFIN 420
ECB
EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	2. oktoober 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 525 final
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE õiglase ülemineku mehhanismi avaliku sektori laenurahastu rakendamise kohta 2026. aastal, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/1229 artiklis 16

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 525 final.

Lisatud: COM(2026) 525 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.10.2026
COM(2026) 525 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**õiglase ülemineku mehhanismi avaliku sektori laenurahastu rakendamise kohta 2026.
aastal, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/1229 artiklis 16**

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

õiglase ülemineku mehhanismi avaliku sektori laenurahastu rakendamise kohta 2026. aastal, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/1229 artiklis 16

1. ARUANDE SISSEJUHATUS, EESMÄRK JA ULATUS

2020. aastal lõi komisjon Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava¹ raames õiglase ülemineku mehhanismi, kandmaks hoolt selle eest, et kliimaneutraalsele majandusele üleminekul ei jäetaks kedagi ega ühtki piirkonda kõrvale. Mehhanismi peamine eesmärk on toetada enim mõjutatud piirkondi ja inimesi ning aidata neil vähendada ülemineku sotsiaal-majanduslikke kulusid. Õiglase ülemineku mehhanism koosneb kolmest sambast: 1) Õiglase Ülemineku Fond, 2) programmi „InvestEU“ sihtotstarbeline õiglase ülemineku kava ja 3) avaliku sektori laenurahastu (edaspidi „laenurahastu“ või „rahastu“).

Käesolevas viiendas iga-aastases rakendamisaruandes,² mis on koostatud kooskõlas määruse (EL) 2021/1229³ (edaspidi „avaliku sektori laenurahastu määrus“) artikli 16 lõikega 3,⁴ keskendutakse kolmandale sambale. Aruande eesmärk on anda teavet rahastu rakendamisel seni tehtud edusammude kohta.

Käesolevas kumulatiivses aruandes käsitletakse ajavahemikku alates rahastu rakendamise algusest kuni 19. juunini 2026. Teave 2026. aasta ülejäänud osa kohta esitatakse järgmises aruandes vastavalt rahastuga seotud aruandekohustustele.

Aruandes antakse teavet i) rahastu esimese projektikonkursi tulemuste, teise projektikonkursi esimese taotluste esitamise tähtaja ja eelarve kumulatiivse kasutamise, ii) tehnilise abi ning iii) edasiste sammude kohta.

1.1. Õiglase ülemineku mehhanismi avaliku sektori laenurahastu õigus- ja eelarveraamistik

Rahastu loodi 14. juulil 2021 määrusega (EL) 2021/1229.

Rahastu üldeesmärk on tegeleda tõsiste sotsiaalsete, majanduslike ja keskkonnavalaste probleemidega, mis tekivad taotledes ELi 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärke ning määruses (EL) 2021/1119⁵ sätestatud eesmärki saavutada hiljemalt 2050. aastaks ELis kliimaneutraalsus, toetades ELi territooriume, mis on kindlaks määratud õiglase ülemineku territoriaalsetes kavades⁶.

Rahastu erieesmärk on suurendada avaliku sektori investeringuid, mille abil rahuldatakse õiglase ülemineku territoriaalsetes kavades kindlaks määratud territooriumide arenguvajadusi. See

¹ Komisjoni 14. jaanuari 2020. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kestliku Euroopa investeerimiskava. Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava“, COM(2020) 21 final.

² [Esimene rakendamisaruanne](#) esitati Euroopa Parlamendile ja nõukogule 7. veebruaril 2023, [teine](#) 21. novembril 2023, [kolmas](#) 30. septembril 2024 ja [neljas](#) 6. oktoobril 2025.

³ Avaliku sektori laenurahastu määruse artikli 16 lõikes 3 on sätestatud: „Alates 2022. aastast annab komisjon iga aasta 31. oktoobriks välja aruande rahastu rakendamise kohta. Kõnealune aruanne annab teavet rahastu rakendamise taseme kohta seoses selle eesmärkide, tingimuste ja tulemusnäitajatega.“

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1229, mis käsitleb õiglase ülemineku mehhanismi osana loodavat avaliku sektori laenurahastut (ELT L 274, 30.7.2021).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021).

⁶ Nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määruse (EL) 2021/1056 (millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond) artiklis 11 (ELT L 231, 30.6.2021).

hõlbustab selliste projektide rahastamist, mis ei tooda investeerimiskulude katmiseks piisavat tulu, hoides seeläbi ära potentsiaalsete alternatiivsetest allikatest pärinevate toetuste ja investeringute väljatõrjumise.

Toetatakse mitmesuguseid investeringuid. Rahastust võidakse toetada investeringuid taastuvenergiasse ning keskkonnahoidlikku ja kestlikku liikuvusse, saastevaba vesiniku kasutamise edendamise, töhusatesse kaugküttevõrkudesse, avaliku sektori teadusuuringutesse, digiüleminekusse, aruka jäätmekäitluse ja veemajanduse keskkonnataristusse ning rahvatervise algatustesse.

Samuti võidakse rahastust toetada kestlikku energiat, energiatõhusust ja integreerimismeetmeid, sealhulgas hoonete renoveerimist ja ümberehitamist, linnade uuendamist ja taaselustamist, üleminekut ringmajandusele, maapinna korrastamist, ökosüsteemide taastamist ning pinnase ja ökosüsteemide saastest puhastamist, võttes arvesse põhimõtet „saastaja maksab“, ning elurikkust, aga ka oskuste täiendamist ja ümberõpet, koolitust ja sotsiaaltaristut, sealhulgas hooldusasutusi ja sotsiaaleluruume⁷.

Avaliku sektori laenurahastu määrusega nähti rahastu toetuskomponendi jaoks ette ELi toetus maksimaalse kogueelarvega 1,525 miljardit eurot (sh tehniliseks abiks ja nõustamistoeks). Seda kogueelarvet vähendati 2024. aastal 150 miljoni euro võrra seoses mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 läbivaatamisega ja 2025. aastal 175 miljoni euro võrra pärast seda, kui võeti vastu finantsmäärus (EL) 2025/2005,⁸ et tugevdada programmi „InvestEU“. Pärast neid ümberpaigutusi on rahastu maksimaalne eelarve 1,2 miljardit eurot.

Rahastu raames kombineeritakse laenud, mida annab rahastamispartnerina Euroopa Investeerimispank (EIP), toetustega, mida annab EL, et toetada avaliku sektori asutuste konkursituse alusel esitatud projekte. EIP eraldab rahastu laenukomponendi jaoks kuni 6 miljardit eurot. EIP pakub rahastu raames kolme liiki laene: investeerimislaenud (otse EIP rahastatavad eraldiseisvad projektid), raamlaenud (mida nimetatakse ka laenukavadeks), millega rahastatakse otse mitut varem kindlaks määratud projekti, ja vahendatud laenud, millega rahastatakse EIP finantsvahendajate kaudu väiksemaid projekte.

Toetuskomponent, mida rakendab Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet (CINEA), hõlmab kuludega sidumata makseid ja toetussumma on kindlaksmääratud protsendimäär laenu summast. See protsendimäär on 15 % või kui projekt viiakse ellu vähem arenenud piirkonnas, siis 25 %⁹. Seega sõltub toetuse andmine EIP või tema finantsvahendajate heakskiidetud rahastusest¹⁰. Esimese projektikonkursi raames, mis oli avatud kuni 2025. aasta lõpuni, jagatakse olemasolev eelarve riikidele eraldatavateks osadeks, võttes aluseks Õiglase Ülemineku Fondi eraldiste suhtarvud. Teise projektikonkursi raames, mis hõlmab ajavahemikku 2026–2027, koondatakse kõik kasutamata riiklikud eraldised, kohaldamata riikide osasid.

2. RAHASTU RAKENDAMINE

2.1. Rahastu esimese projektikonkursi (2022–2025) tulemused

Selle 19. juulil 2022 välja kuulutatud projektikonkursi raames esitati 73 taotlust, millest 56 tunnistati rahastamiskõlblikuks ja 45 valis rahastu hindamiskomisjon välja rahastamiseks.

⁷ Vt avaliku sektori laenurahastu määruse põhjendus 6.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2005, millega muudetakse määrusi (EL) 2015/1017, (EL) 2021/523, (EL) 2021/695 ja (EL) 2021/1153, et suurendada määruse (EL) 2021/523 kohase ELi tagatise tõhusust ja lihtsustada aruandlusnõudeid.

⁹ Vt avaliku sektori laenurahastu määruse artikkel 11.

¹⁰ Õiglase ülemineku mehhanismi toetuslepingu näidise artikkel 18, vt [komisjoni rahastamis- ja hankeportaal](#).

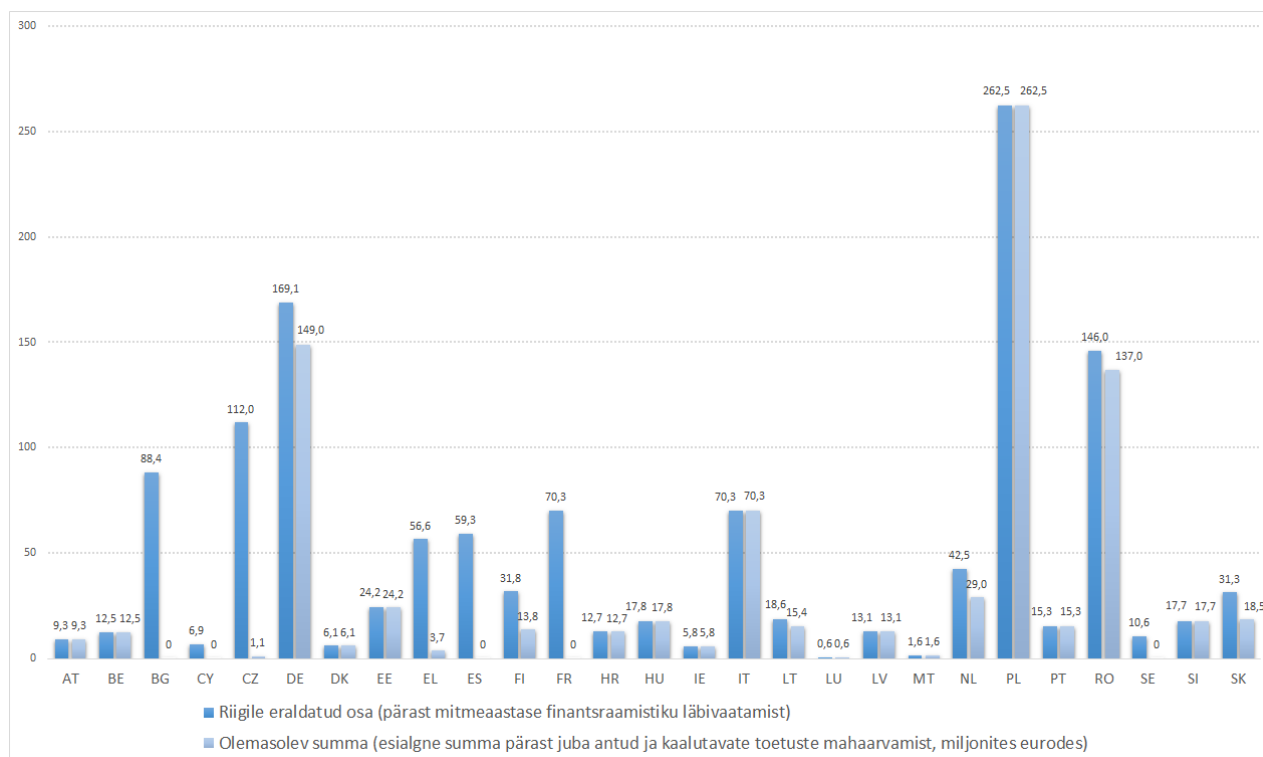
Projektkonkursi iga tähtaja tulemused on esitatud 1. lisas. Toetuslepingutes ja rahastamiseks valitud taotlustes esitatud teabe kohaselt eraldab komisjon lepingute jaoks, mida ei ole veel allkirjastatud, hinnanguliselt 482 miljonit eurot.

2026. aasta juuni seisuga oli allkirjastatud 26 projekti toetuslepingut (vt lisateave punktis 2.4), mis hõlmavad kokku ligikaudu 337,5 miljonit eurot ELi toetust rahastu toetuskomponendi raames. Need toetused kombineeritakse EIP laenudega, mille maht on ligikaudu 1,9 miljardit eurot. Lisaks kaasatakse toetatavate projektidega täiendavaid rahalisi vahendeid projekti tasandil, sealhulgas riiklikest, piirkondlikest ja kohalikest avaliku sektori vahenditest ning vajaduse korral erasektori rahastamisallikatest. Kokku peaksid allkirjastatud tehingud kaasa tooma rohkem kui 3,2 miljardit eurot investeeringuid.

Need tulemused kinnitavad kooskõlas vahehindamise¹¹ tulemustega toetuskomponendi võimendavat rolli rahastus. Täiendades EIP laene, aitab toetus muuta avaliku sektori investeeringud Õiglase Ülemineku Fondiga hõlmatud territooriumidel rahaliselt elujõuliseks ja aitab kaasa täiendavale rahastamisele projekti tasandil.

Bulgaaria, Hispaania ja Prantsusmaa osa on täielikult eraldatud ning Rootsi, Küprose ja Tšehhi osa on peaaegu täielikult eraldatud.

Joonis 1. Riikidele eraldatud osad ja nende kasutamine juba antud või kaalutavate toetustena¹²

Kuna rahastu oli uus vahend, oli esimese projektkonkursi elluviimisel väga tähtis teadlikkuse suurendamise alane tegevus. Alguses oli rahastu kasutuselevõtt piiratud, mis oli tingitud rahastu

¹¹ Euroopa Komisjon, „Study to support the interim evaluation of the Public Sector Loan Facility (PSLF) – Final Report“ (Avaliku sektori laenu rahastu vahehindamist toetav uuring – lõpparuanne), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2025, DOI: 10.2776/8746618.

¹² Riikidele ette nähtud eraldised pärast mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) läbivaatamist. Olemasolevad summad tähendavad riikide ülejäänud eelarvevahendeid – st vahendeid pärast antud või käesoleva aruande koostamise ajal kaalutud toetuste mahaarvamist).

uudsusest, ELi toetuse ja EIP laenu kombineerimise keerukusest võrreldes tavapäraste ELi toetustega ning erinevustest potentsiaalsete toetusesaajate laenuvõtmissuutlikkuses ja haldustingimustes liikmesriikides. Need elemendid tehti kindlaks ka vahehindamise käigus kui tegurid, mis mõjutavad rahastu kasutuselevõtu tempot ja vahendite geograafilist jaotust esimese projektikonkursi raames. Komisjon tegi koostöös EIPga sihipärast teavitustööd, et suurendada nähtavust, parandada sidusrühmade arusaamist rahastust ja toetada potentsiaalseid toetusesaajaid kogu taotlusprotsessi vältel.

Kõigile liikmesriikidele pakuti spetsiaalseid infotunde, kus tutvustati rahastu põhijooni ja taotlusprotsessi. Peale selle keskenduti teavitustegevuses potentsiaalsetele toetusesaajatele mitmesugustes avalike teenustega seotud sektorites, sealhulgas tehes koostööd Brüsselis asuvate ühenduste ja valdkondlike võrgustikega.

Seda tegevust täiendas pidev teavitustöö üritustel ja kohtumistel ning väljaannete, sotsiaalmeedia ja sihtotstarbeliste materjalide kaudu, samuti EIP pakutud nõustamistugi, mis aitas välja töötada hästi toimiva projektide esitamise süsteemi. Suuremale teadlikkusele ei osuta mitte üksnes rahastu üha suurem kasutuselevõtt, vaid ka üha suurem arv projektiarendajaid, kes suhtlevad komisjoni ja selle partneritega, et küsida rahastu kohta suuniseid.

Kõnealuse tegevusega toetati tugevama taotluste esitamise süsteemi väljatöötamist esimese projektikonkursi lõpuks ja teise projektikonkursi käivitamisetapiks.

2.2. Rahastu teine projektikonkurss

Rahastu teine projektikonkurss kuulutati välja 2025. aasta oktoobris. Projektikonkurss on avatud kõigile liikmesriikidele konkurentsipõhiselt, ilma eelnevalt kindlaksmääratud riiklike osadeta, ja see hõlmab ajavahemikku 2026–2027. Pärast projektikonkursi käivitamist korraldati 14. novembril 2025 teabepäev.

Projektikonkursi esimene tähtaeg, 27. jaanuar 2026, äratas suurt huvi. 10 liikmesriigist (DE, FR, CZ, CY, EL, ES, IE, IT, RO, SE) laekus 30 taotlust, milles küsiti toetust kokku 1,24 miljardit eurot. Pärast taotluste vastuvõetavuse ja rahastamiskõlblikkuse hindamist tunnistati 21 taotlust vastuvõetavaks ja rahastamiskõlblikuks. Need taotlused olid pärit kuuest liikmesriigist (CY, CZ, EL, ES, FR, SE) ja kokku küsiti neis toetust ligikaudu 783 miljonit eurot.

Kõik 21 vastuvõetavaks ja rahastamiskõlblikuks tunnistatud taotlust läbisid komisjoni tehnilise hindamise. 18 taotlust, milles taotleti kokku 633 miljonit eurot, ületasid edukalt hindamiskünnised. Kolme taotlust, milles taotletud summa oli kokku 150 miljonit eurot, välja ei valitud, kuna ühe või mitme hindamiskriteeriumi alusel saadud punktid olid ebapiisavad.

Kooskõlas projektikonkursi eeskirjadega järjestati taotlused hindamisel kogutud punktisummade alusel. Kui punktisummad olid võrdsed, eelistati (järgmises järjekorras) i) projekte, mis viiakse ellu vähem arenenud piirkondades, ii) projekte, mis aitavad otseselt kaasa ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele, ning iii) projekte taotlejatelt, kellel on olemas süsinikuheite vähendamise kava.

Rahastatavate taotluste ja reservnimekirja kantavate taotluste lõplik arv sõltub olemasolevast eelarvest, mida on kirjeldatud üksikasjalikumalt punktis 2.3.

2.3. Kumulatiivne rakendamine

Teise projektikonkursi edukates taotlustes taotletud toetuse kogusumma 633 miljonit eurot ületab praeguses etapis eelarvet, mis on jäänud kasutada pärast esimest projektikonkurssi (354,92 miljonit eurot). Eraldatud eelarvehendite tegelik kasutamine pärast valikuotsuse tegemist sõltub mitmest

tegurist, sealhulgas allkirjastatud EIP laenude tegelikust summast ja toetusetaotlustes sisalduvate ettepanekute ulatuse ühtlustamisest.

Sellea seoses saab pingerea esimest seitset projekti juba rahastada. Ülejäänud 11 hindamiskomitee valitud projekti kantakse seniks, kuni muutuvad kättesaadavaks Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSD) tagasisaadavad vahendid, reservnimekirja.

Järgmised esitamistähtjad määratakse samuti kindlaks sõltuvalt EFSD tagasisaadavate vahendite kättesaadavusest.

2.4. Rahastust rahastatud projektid

Toetatud projektid kajastavad avaliku sektori laenurahastu määruse alusel rahastamiskõlblike meetmete ulatuslikkust ja on kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismi eesmärkidega. Eelkõige investeeritakse järgmisesse: kestlik liikuvus, mille jaoks anti suurim osa allkirjastatud toetustest (ligikaudu 131,8 miljonit eurot), sealhulgas raudtee ajakohastamine, trammiteede pikendamine ja heitevabad transpordisüsteemid; energiatõhusus ja energiataristu, näiteks kaugküttevõrgud ja elektrisüsteemide ajakohastamine; linnade uuendamine ja taaselustamine, sealhulgas avaliku taristu ajakohastamine; sotsiaaltaristu, nagu koolid, tervishoiuasutused ja eluasemed, ning veemajanduse ja jäätmeäitluse taristu. Seni rahastatud projektide üksikasjalik loetelu on esitatud 2. lisas.

Praeguseks on juba täielikult ellu viidud viis projekti, mis pakuvad konkreetseid näiteid projektide teostamisest rahastu raames. Nende hulka kuuluvad üks kestliku linnalise liikumiskeskonna projekt Prantsusmaal trammiliini pikendamiseks ja neli projekti Tšehhis, mis hõlmavad raudteetaristu ajakohastamist, linna taaselustamist, energiatõhususe parandamist ja sotsiaaltaristut.

Mis puudutab 26 allkirjastatud toetuslepingule vastavaid laene, siis 21 projekti puhul oli tegemist eraldiseisva investeerimislaenuga ja viis põhinesid laenukaval¹³. 2025. aasta juunis allkirjastati esimene toetusleping, mis on seotud vahendatud laenuga, mille andis EIP vahenditest Tšehhi riiklik arengupank.

Avaliku sektori laenurahastu määruse kohaselt peab komisjon esitama aruande järgmiste peamiste tulemusnäitajate kohta: CO₂ heite vähenemine, loodud töökohtade arv ja nende inimeste arv, kelleni on jõutud. Rahastu toetusesaajate esitatud teabe põhjal on CO₂ heide vähenenud hinnanguliselt 204 621 tonni aastas. On oodata, et rahastust rahastatud projektidega luuakse 11 577 töökohta ja tuuakse kasu rohkem kui 7 miljonile inimesele, tegeledes regionaalarengu vajadustega. Avaliku sektori laenurahastu määruse II lisa kohaselt struktureeritud peamiste tulemusnäitajate koonddiagramm on esitatud 3. lisas.

3. NÕUSTAMISTUGI

EIP pakub InvestEU nõustamiskeskuse kaudu nõustamisteenuseid, et toetada rahastamiskõlblike projektide ettevalmistamist, arendamist ja rakendamist¹⁴. 19. juuniks 2026 oli toetusesaajatele Austrias, Bulgaarias, Küprosel, Tšehhis, Taanis, Soomes, Prantsusmaal, Saksamaal, Kreekas, Iirimaa, Rumeenias, Hispaanias, Slovakkias ja Rootsis antud rahastuga seoses nõustamisabi¹⁵ kogusummas 22,5 miljonit eurot. Nõustamistevõtte loetelu on esitatud 4. lisas.

¹³ Kahtluse vältimiseks olgu märgitud, et projekte, mille jaoks antakse EIP vahendeid vahendatud laenuna, käsitletakse eraldiseisvate projektidena.

¹⁴ Üksikasjalikumad teavet leiab rahastu esimese rakendamisaruaruande punktist 2.1.4 ja teise rakendamisaruaruande punktist 2.2.

¹⁵ Küprosel, Kreekas ja Prantsusmaal alustati osa nõustamistevõttega enne rahastu loomist ja seega rahastati seda muudest allikatest, nagu Euroopa investeerimisnõustamise keskus (Kreeka) ja InvestEU nõustamiskeskuse kestliku taristu haru (Küpros ja Prantsusmaa).

EIP nõustamisteenustega pakutavat tuge kujundati ja kohandati vastavalt konkreetsete projektiarendajate vajadustele ning see hõlmas üldsuuniseid sobivate projektide kindlakstegemiseks, varajast tuge investeerimisprogrammide ettevalmistamiseks, projektiarendusega seotud nõustamist ja tuge rahastu toetuste taotlemisel. Lisaks on EIP osalenud mitmesuguses teabe levitamise, analüüsi ja sõelumisega seotud tegevuses, et teha kindlaks ja toetada projekte, mida võiks rahastust rahastada.

EIP nõustamistegevus on suurendanud nõudlust rahastu toetuse järele viie töösuuna kaudu:

- i. **otsene nõustamistugi** konkreetsetele projektiarendajatele ja eraldiseisvate investeerimislaenude võtjatele, mis hõlmab mitmesuguseid nõustamisteenuseid ettevalmistus- ja rakendusetappides, sealhulgas abi toetuse taotlemisel;
- ii. **suutlikkuse suurendamise tugi** väiksemaid projekte koondavatele pangandusvälistele asutustele eesmärgiga arendada haldus- ja tegevussuutlikkust, et tulemuslikult sõeluda, valida, prioriseerida, jälgida või muul viisil koordineerida arvukaid allprojekte;
- iii. **kaudne nõustamistugi** vahendatud või raamlaenude lõppsaajatele standarditud tugipakettide kaudu, mis on kavandatud parandama projektitaotluste kvaliteeti ja vastavust kohaldatavale laenuandmispoliitikale;
- iv. **turuarengualane nõustamine** liikmesriikide tasandil, et teha kindlaks võimalik nõudlus rahastu toetuse järele ja rahastu olemasolevate finantstoodete sobivus;
- v. **sõelumine, analüüs ja teabe levitamine**, et edendada rahastu kasutamist, teha kindlaks ja seada tähtsuse järjekorda sobivad projektid ning anda üldisi suuniseid rahastu toetuse taotlemise kohta.

InvestEU nõustamiskeskuse kaudu pakutud EIP teenuste kõrval osutas komisjon Tšehhi, Kreeka ja Slovakkia taotlusel konsultatsiooniteenuseid, et suurendada teadlikkust rahastust ning teha kindlaks ja arendada võimalikke projektitaotlusi. Tšehhile andis komisjon tehnilist abi ja Slovakkiale pakutakse tuge tehnilise toe instrumendi raames¹⁶. Mõlema lepingu alusel osutatakse mitmesuguseid teenuseid, mis hõlmavad teadlikkuse suurendamist, potentsiaalsete toetusesaajate kaasamist õiglase ülemineku territoriaalse kava piirkondades ning projektiideede sõelumist.

Kreeka sai tehnilise toe instrumendi kaudu laiemat toetust õiglase ülemineku mehhanismi kõigi kolme samba rakendamiseks. Peale selle taotles Kreeka õiglase ülemineku platvormi raames pakutavat tuge (JTP Groundwork)¹⁷ projektide kindlakstegemiseks Peloponnesose piirkonnas ja seejärel rahastule esitatavate projektitaotluste koostamiseks.

Komisjon ja EIP teevad konsultatsioonitegevuse üle järelevalvet, et tagada konsultatsiooniteenuste ja muu nõustamistegevuse kokkusobivus toetust saavates liikmesriikides.

4. EDASISED SAMMUD

Järgmised taotluste esitamise tähtajad määratakse kindlaks pärast seda, kui rahastu jaoks muutuvad kättesaadavaks EFSI tagasisaadavad vahendid.

¹⁶ Teavet tehnilise toe instrumendi toimimise kohta leiab [komisjoni veebisaidilt](#).

¹⁷ [JTP Groundwork \(europa.eu\)](#).

5. KOKKUVÕTE

Avaliku sektori laenurahastu on rahastamisvahend, mille eesmärk on tagada, et üleminek kliimaneutraalsele majandusele toimub õiglasel ja sotsiaalselt kestlikul viisil, võttes arvesse avaliku sektori keskset rolli turutõrgete kõrvaldamisel.

Rahastu esimene ja teine projektikonkurss on välja kuulutatud ning rahastu eelarve on peaaegu täielikult täidetud, samal ajal on ettevalmistamisel veel potentsiaalseid projekte. Selle arengu vaatlemisel tuleks arvesse võtta ka järeltõlge, mis tehti rakendamise kohta vahehindamise käigus. Rahastu kasutuselevõttu mõjutasid alguses rahastu uudsus, ELi toetuse ja EIP laenude kombineerimise keerukus võrreldes tavapäraste ELi toetustega, liikmesriikide ja avaliku sektori projektiarendajate erinev laenuvõtmis- ja haldussuutlikkus ning muude rahastamisallikate kättesaadavus. Samal ajal toodi hindamise käigus välja, et suurem teadlikkus, nõustamistugi ja hästi toimiva projektide esitamise süsteemi järkjärguline väljatöötamine peaksid aja jooksul nõudlust suurendama. Nõustamisteenustel on oluline roll potentsiaalsete toetusesaajate abistamisel sobivate projektide kindlakstegemisel, projektide küpsuse parandamisel ja rahastu nõuetes orienteerumisel.

19. juuniks 2026 oli rahastu hindamiskomisjon välja valinud 63 projektitaotlust, mille hinnanguline toetussumma oli kokku ligikaudu 1,1 miljardit eurot ja vastav laenusumma ligikaudu 5,5 miljardit eurot. Kokku on allkirjastatud 26 toetuslepingut ja vastavaid projekte on hakatud ellu viima.

Komisjon jätkab koostöös EIPga tööd rahastu potentsiaali maksimeerimiseks teise projektikonkursi ajal. Järgmine taotluste esitamise tähtaeg määratakse kindlaks pärast seda, kui muutuvad kättesaadavaks EFSI tagasisaadavad vahendid.